

Гелетюк Артем,
студент 1 курсу спеціальності
072 «Фінанси, банківська справа і страхування»
Науковий керівник: **Мушеник І.М.,**
к.е.н., доцент кафедри інформаційних технологій,
Подільський державний аграрно-технічний університет,
м. Кам'янець-Подільський

АВТОМАТИЗОВАНЕ РОБОЧЕ МІСЦЕ ФАХІВЦЯ, ОСНОВНІ ФУНКЦІЇ ТА КОМПОНЕНТИ

Автоматизоване робоче місце (АРМ) – це програмно-технічний комплекс, що забезпечує автоматизацію функцій його діяльності, поєднуючи комплекс технічних, програмних, інформаційних та інших засобів. При розробці АРМ для управління технологічним обладнанням зазвичай використовують БСАПА-системи. АРМ об'єднує програмно-апаратні засоби, що забезпечують взаємодію фахівця з ПК, надає можливість введення інформації та її виведення на екран монітору, принтер або інші пристрої. Як правило, АРМ є частиною ІС. Важливі задачі АРМ – підтримка функціонування ІС для роботи певного АРМ та взаємодії між іншими АРМ і зовнішніми БД. Так, для АРМ бухгалтера підприємства, економіста, керівника інформація надходить із різних облікових ділянок, проте БД, словники, таблиці є спільними для всіх фахівців, водночас один об'єкт (матеріал, товар, виріб) на різних АРМ може ідентифікуватися по-різному. АРМ є професійно орієнтованою інформаційно-обчислювальною системою, що працює як автономно, так і в мережі. Його традиційно організовують за функціональною ознакою. Воно забезпечує діалогову інформаційну взаємодію користувачів і оперативний доступ до централізованих баз даних. Основними функціями АРМ можуть бути: введення, нагромадження та зберігання інформації; її пошук за заданими ознаками; виконання

прикладних програм оброблення інформації; видача результатів у потрібному вигляді; контроль усіх етапів оброблення інформації; автоматичне протоколювання робочих процесів; відображення інформації та результатів її оброблення на екрані ПЕОМ тощо.

В останні роки виникла концепція розподілених систем управління народним господарством, де передбачається локальна обробка інформації. Для реалізації ідеї розподіленого управління необхідне створення для кожного рівня управління і кожної предметної сфери автоматизованих робочих місць (АРМ) на базі професійних персональних ЕОМ.

В міру розвитку засобів комунікацій, автоматизація основних технологій зацікавила фахівців і управлінців, які вбачили в ній можливість підвищення продуктивності своєї праці. Автоматизація офісу має не замінити існуючу традиційну систему комунікації персоналу, а лише доповнити її. Спільно обидві ці системи забезпечать раціональну автоматизацію управлінської праці і найкраще забезпечення управлінців інформацією.

Автоматизований офіс необхідний для менеджерів усіх рівнів управління в компанії не тільки тому, що підтримує внутрішній зв'язок персонал, але також тому, що надає їм нові засоби комунікації із зовнішнім оточенням [2].

Відмінною рисою АРМ менеджерів є їх орієнтація на прийняття управлінських рішень. У порівнянні з АРМ економістів, бухгалтерів, маркетологів тощо, призначених для вирішення регламентованих і формалізованих функціональних завдань управління, АРМ керівників повинні допомогти в прийнятті управлінських рішень з часто нерегламентованих і важко формалізованих завдань.

Основні завдання АРМ адміністративного управлінського персоналу

- одержання довідок про основні показники, що характеризують поточний стан виробничо-господарської діяльності об'єкта управління;
- аналіз виробничої діяльності об'єкта управління й виявлення очікуваних відхилень від плану, які належить до компетенції даного керівника;
- інформаційна підтримка процесу прийняття рішень, спрямованих на

ліквідацію відхилень від плану: виявлення причин і винуватців, пропозиція рішень щодо типових ситуацій, моделювання діяльності об'єкта управління у разі прийняття конкретного рішення тощо;

- збір статистики з прийняття управлінських рішень;
- прийняття колегіальних рішень у процесі телефонних нарад, телеконференцій;
- контроль виконавчої дисципліни;
- контроль якості управлінських рішень підлеглих лінійних керівників;
- складання плану особистої роботи керівника з наступним нагадуванням строків виконання.

Ефект від впровадження АРМ адміністративного управлінського персоналу виявляється в поліпшенні праці об'єкта управління завдяки науковій обґрунтованості, комплексності й оперативності управлінських рішень. Підвищується дисципліна управлінських працівників, скорочується кількість термінових викликів до керівництва. Значна економія часу роботи керівників дозволяє їм більше приділяти часу роботі з людьми й соціальним питанням [4].

Упровадження і використання мереж АРМ управлінського персоналу має багато переваг порівняно з локальними АРМ для організації виконання ними функціональних задач. Це, зокрема можливість організації спільної роботи користувачів; можливість маневрування ресурсами в границях мережі; забезпечення доступу до всієї інформації і програм, нагромаджених у мережі.

АРМ мають бути орієнтовані, в основному, на користувачів, слабо підготовлених для роботи на персональному комп'ютері або таких, що не мають ніякої підготовки. Через це першорядного значення набуває раціональна організація діалогу між користувачем АРМ і комп'ютером. Структура локальних мереж АРМ відповідає прийнятій на підприємстві організаційній структурі управління. Використання АРМ звільняє управлінський персонал від виконання рутинної роботи з оформлення документів, проведення розрахунків [3].

Розробка і впровадження автоматизованих робочих місць – це процес,

пов'язаний зі значними капітальними вкладеннями, а також поточними витратами при їх експлуатації. Тому слід зробити порівняння між витратами ресурсів і обумовленого цими витратами економічного ефекту (результату). Окрім ефекту, який так чи інакше піддається кількісній оцінці, впровадження АРМів має певний соціальний ефект. Він виражається в покращенні умов роботи працівників апарату управління, підвищенні престижності й привабливості праці. Економічний ефект від впровадження АРМ складається з двох складових: підвищення якості проектних й управлінських рішень за рахунок використання АРМ та ефект, отриманий у результаті скорочення трудомісткості виконання особистої роботи співробітників.

Отже, удосконалення управління підприємствами поки що неможливе без створення та використання інформаційної системи забезпечення, а будується на базі комплексної автоматизації.

Список використаних джерел

1. Вовчак І.С. Інформаційні системи та комп'ютерні технології в менеджменті. Тернопіль: Карт-бланш, 2001. 354 с.

2. Глушко С.В., Шайкан А.В. Управлінські інформаційні системи. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Львів: «Магнолія Плюс», 2006 р. 320 с.

3. Мережі АРМ управлінського персоналу [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://lektsiopedia.org/ukr/lek-2960.html>.

4. Мушеник І.М. Закордонний досвід формування регіональних інноваційних систем (на прикладі Австрії) (Foreign experience of regional innovation systems development (an Austrian example). Наукові записки Національного університету «Острозька академія», серія «Економіка», 2017. Випуск 5. – С 72-77.

Оцінка ефективності систем менеджменту [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.managerhelp.org/hoks-1855-1.html>